

Uchwała Nr SO-16/0954/192/2022

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 29 kwietnia 2022 roku

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Śrem za 2021 rok
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 8/2022 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2022 r., w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Bekąła
Członkowie: Katarzyna Kosmowska
Edyta Zastrow

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, z późn. zm.) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Śremu sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Śrem za 2021 rok oraz informacja o stanie mienia Gminy, które zostały przedłożone tutaj Izbie w dniu 31 marca 2022 roku, bez stosownego zarządzenia Burmistrza w sprawie przyjęcia sprawozdania.

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową na rok 2021 (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem na lata 2021-2032 (po zmianach) oraz sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za rok 2021.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu oraz część tabelaryczną.
 1. W części opisowej sprawozdania Burmistrz przedstawił realizację dochodów i wydatków w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej. Wskazał stan zaległości w podatkach i opłatach oraz niepodatkowych dochodach budżetu Gminy. Podał dane o skutkach udzielonych ulg i zwolnień, obniżenia górnych stawek podatkowych, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności podatków. Poinformował o braku decyzji umarzających zaległości podatkowe. Omówił przychody i rozchody budżetu, a także stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz wyemitowanych obligacji. Ponadto przedstawił zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
 2. W części tabelarycznej przedstawiono:
 - dochody i wydatki, w szczególności zgodnej z uchwałą budżetową (tj. w podziale na działy,

rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej), w układzie: plan, wykonanie i procent wykonania;

- plan i wykonanie wydatków majątkowych;
 - realizację dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
 - wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także zadań realizowanych przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - realizację dochodów i wydatków związanych z wykonywaniem zadań wynikających z zawartych porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.
3. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2021 spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

II. Analiza porównawcza danych prezentowanych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2021 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tutaj. Izbie, za wyjątkiem rozbieżności wymienionych w pkt IV uzasadnienia.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Śrem za rok 2021 został wykonany z nadwyżką w wysokości 10.761.102,12 zł (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie – 12.676.802,33 zł), bowiem:
- a) dochody zrealizowano w wysokości 259.092.933,57 zł, co stanowi 105,87% planu, z tego:
 - dochody bieżące w kwocie 239.866.216,44 zł, co stanowi 105,35% planu,
 - dochody majątkowe w kwocie 19.226.717,13 zł, co stanowi 112,80% planu;
 - b) wydatki zrealizowano w wysokości 248.331.831,45 zł, co stanowi 96,47% planu, z tego:
 - wydatki bieżące w kwocie 212.664.877,90 zł, co stanowi 96,77% planu,
 - wydatki majątkowe w kwocie 35.666.953,55 zł, co stanowi 94,72% planu.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała przychody budżetu w łącznej wysokości 19.296.782,09 zł, w tym: wyemitowała obligacje w kwocie 8.000.000,00 zł (100,00% planu), a także dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 35.113,90 zł (w całości zaangażowane w budżecie roku 2021) oraz wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 11.261.668,19 zł (zaangażowane w budżecie roku 2021 w kwocie 10.309.418,43 zł).

Rozchody budżetu zrealizowano w łącznej wysokości 5.667.730,00 zł (100,00% planu), z tego: z tytułu spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w kwocie 407.730,00 zł oraz wykupu obligacji komunalnych w kwocie 5.260.000,00 zł.

Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021.

3. Z przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2021 roku wynika, że zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji komunalnych na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosło 56.866.500,00 zł, co stanowi 21,95%

wykonanych dochodów. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

4. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021 należności na koniec 2021 roku wynosiły 11.703.012,73 zł, w tym zaległości – 10.925.875,23 zł. Wielkość zaległości na koniec roku 2021 w porównaniu z rokiem 2020 uległa zwiększeniu o kwotę 578.389,14 zł.
5. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021 wynika, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 7.536.974,17 zł.

W wyniku analizy sprawozdania Rb-28S Skład Orzekający stwierdził, że (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej suma wydatków wykonanych i zobowiązań przekracza plan ustalony w budżecie:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
600	60004	4300	2 856 356,00	2 818 566,83	272 931,84	3 091 498,67	235 142,67
700	70005	4260	141 500,00	138 571,18	22 060,95	160 632,13	19 132,13
700	70005	4300	3 983 577,00	3 930 198,67	205 446,46	4 135 645,13	152 068,13
710	71035	4300	471 000,00	461 422,09	32 009,80	493 431,89	22 431,89
750	75011	4260	24 266,94	24 266,94	9 409,83	33 676,77	9 409,83
750	75011	4300	37 604,68	37 604,68	323,85	37 928,53	323,85
750	75022	3030	308 000,00	301 837,88	28 455,19	330 293,07	22 293,07
750	75023	4210	151 420,00	151 199,12	948,20	152 147,32	727,32
750	75023	4260	135 000,00	129 581,11	17 095,02	146 676,13	11 676,13
750	75023	4300	1 041 383,00	1 020 197,51	25 986,50	1 046 184,01	4 801,01
801	80101	4260	1 625 030,00	1 538 678,69	113 019,54	1 651 698,23	26 668,23
801	80103	4260	67 300,00	61 457,31	17 131,01	78 588,32	11 288,32
801	80104	4260	247 293,00	247 149,26	33 411,42	280 560,68	33 267,68
801	80104	4300	165 100,00	164 906,64	4 168,94	169 075,58	3 975,58
801	80104	4360	7 462,00	7 369,17	101,02	7 470,19	8,19
852	85203	4260	48 260,00	48 259,03	14 748,92	63 007,95	14 747,95
852	85203	4300	52 350,00	52 294,77	468,59	52 763,36	413,36
852	85219	4260	28 000,00	27 687,00	2 681,20	30 368,20	2 368,20
852	85219	4300	262 875,00	262 602,88	6 771,72	269 374,60	6 499,60
900	90003	4300	1 342 200,00	1 341 592,92	113 027,84	1 454 620,76	112 420,76
900	90004	4300	1 326 230,00	1 326 224,03	88 550,71	1 414 774,74	88 544,74
900	90015	4260	1 276 500,00	1 253 361,93	129 546,53	1 382 908,46	106 408,46
900	90015	4300	1 025 900,00	1 025 846,60	79 040,12	1 104 886,72	78 986,72
900	90095	4430	250 812,00	231 651,57	54 782,00	286 433,57	35 621,57
921	92109	4260	113 500,00	108 505,66	44 127,74	152 633,40	39 133,40
921	92109	4300	165 000,00	164 756,73	13 185,39	177 942,12	12 942,12
921	92195	4260	8 000,00	7 968,41	144,42	8 112,83	112,83
925	92504	4300	100 000,00	99 999,95	10 378,09	110 378,04	10 378,04
Kwota przekroczenia							1 061 791,78

W sprawozdaniu (str. 21) Burmistrz zamieścił następującą informację: „W wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-28S podano przyczyny przekroczenia planu wydatków, uwzględniając wydatki wykonane i zobowiązania. Z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, przyczyną takiego stanu jest przypadający na styczeń 2021 roku termin zapłaty z tytułu wymienionych w wyjaśnieniach dostaw towarów i usług czy też wypłat diet dla radnych.

Zobowiązania te zostały uwzględnione w planie wydatków 2021 roku i dotyczą umów, których realizacja jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy.”.

Skład Orzekający zauważa, że w ww. wyjaśnieniu Burmistrz błędnie wskazał rok 2021, zamiast rok 2022.

Rada Miejska w Śremie w uchwale Nr 225/XXIII/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie uchwały budżetowej gminy Śrem na 2021 rok ustaliła kwotę 10.000.000,00 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania (§ 18).

6. Skład Orzekający wskazuje, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
700	70005	4580	Pozostałe odsetki	1 673,00	1 672,93
700	70005	4590	Kary, odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	800,00	567,00
700	70095	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	4 600,00	4 502,95
750	75095	4580	Pozostałe odsetki	300,00	3,17
750	75095	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 000,00	300,00
921	92195	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	300,00	235,06

W zakresie ww. wydatków Burmistrz w sprawozdaniu podał, iż:

- „*Odsetki zapłacone w wysokości 1.672,93 (rozdz. 70005) dotyczyły odsetek od zaległego czynszu za mieszkanie nabyte w drodze spadku. Kary i odszkodowania w tym dziale w łącznej kwocie 5.069,95 zł dotyczą odstąpienia od realizacji umowy w zakresie podziału nieruchomości i dopłat do odszkodowania - lokale z prawem do lokalu socjalnego w budynku przy ul. Powstańców Wlkp.*” (str. 17-18);
 - „*Odsetki zapłacone w wysokości łącznie 3,17 zł (rozdz. 75095) dotyczyły płatności po terminie za faktury – media. W ramach kar i odszkodowań (rozdz. 75095), zapłacono 300 zł grzywny nałożonej na Burmistrza w postępowaniu administracyjnym.*” (str. 18);
 - „*Kara (...) w kwocie 235,06 zł, zapłacona na rzecz Enea, dotyczy niedotrzymania terminu zawarcia umowy*” (str. 20).
7. Wykonanie dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii obrazuje poniższa tabela:

Dochody [zł]			Wydatki [zł]		
Rozdział (§)	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 (§ 0480)	850 000,00	926 241,45	85153	32 500,00	29 966,00
75619 (§ 0270)	0,00	97 340,38	85154	901 884,39	900 554,04
Razem	850 000,00	1 023 581,83	Razem	934 384,39	930 520,04

W sprawozdaniu (str. 21) Burmistrz poinformował, że: „*W zakresie środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystanych w 2021 roku w kwocie 127.446,18 zł zostały one zaplanowane w przychodach 2022 r.*”.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) *gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,*
- 2) *zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i nie mogą być przeznaczane na inne cele.”*

Skład Orzekający zaznacza również, że w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

8. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 13.892.837,45 zł (w tym § 0490 – 13.845.815,27 zł) i wydatki w rozdz. 90002 – 12.185.694,54 zł (w tym § 4300 – 11.902.169,12 zł). Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat były wyższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W sprawozdaniu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2021 roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888, z późn. zm.), wraz z objaśnieniami, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

IV.W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że w sprawozdaniu wystąpiły nieliczne omyłki pisarskie i rachunkowe, przykładowo:

1. W części tabelarycznej sprawozdania, w tabeli „Wydatki majątkowe”, wykazano w dz. 926 rozdz. 92695 § 6050 wydatki na realizację zadania pn. „Budowa oświetlenia boiska w Pyszącej-FS” (str. 62 sprawozdania), podczas gdy z uchwały budżetowej na 2021 rok po zmianach, wynika że w przedmiotowej podziale klasyfikacji budżetowej zaplanowano wydatki z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Skateparku w Parku Śremskim Odlewników”.
2. W części tabelarycznej sprawozdania, w zestawieniu „Wykonanie wydatków w zakresie zadań wynikających z porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego” w dz. 900 rozdz. 90013 wykazano wydatki § 2830 /Dotacje celowa z budżetu na finansowane lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych/ (str. 72 sprawozdania), natomiast ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2021 oraz z zestawienia „Wykonanie wydatków budżetowych” wynika, że w ww. rozdziale nie planowano i nie wykonano wydatków w § 2830.

V. Przedłożona informacja o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku zawiera dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2021. W dokumencie tym zawarto również informację o posiadanych przez Gminę udziałach w spółkach.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Małgorzata Bekała

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.